

Norges Fiskarlag

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
		Ole Morten Sorthe, 918 37 167	9. juni 2026

HØRINGSNOTAT OM FISKETILLATELSER, KVOTETAK OG FORDELING AV STRUKTURGEVINST

Saken ble behandlet på styremøte i Sør-Norges Fiskarlag den 9. juni 2026 og det ble fattet slikt vedtak;

Innledning

Styret vil innledningsvis påpeke at høringsnotatet på noen områder er komplekst og at det på noen områder er for dårlig eksemplifisert med eksempel og/eller konsekvenser av Fiskeridirektoratets forslag. Dette gjør at det unødig komplisert å kunne gi gode tilbakemeldinger på disse punktene.

Tildeling av ervervstillatelser, spesielle tillatelser og årlige deltakeradganger (kap. 2)

Generelt

Styret mener at en må tilstrebe å ha mest mulig like rammevilkår om fartøyet er tildelt fisketillatelse etter spesiell tillatelse (konsesjon) eller har fisketillatelse etter årlig deltakeradgang.

I så måte mener styret at en er på rett vei ved at en nå foreslår at årlige deltakeradganger skal få et bedre rettsvern ved at årlige deltakeradganger blir gjort tids uavgrenset.

Styret mener imidlertid at dette ikke er tilstrekkelig for å oppnå en tilnærmet «likestilling» mellom de to formene for fisketillatelse, da fartøy med årlig deltakeradgang har betydelig mer rettslig krav til blant annet «løpende» krav til at eier er ført i fiskermanntallet for å kunne utøve fisket (årlige reguleringer). Om eier blir strøket fra manntallet, f.eks. dør, så må fartøyet med deltakeradgang stoppe fisket. Dette er ikke tilfelle for fartøy med konsesjon. Etter styrets oppfatning så må disse «kravene» likestilles som nåværende regelverk for spesielle tillatelser (konsesjon).

Driftskrav

Styret mener det er hensiktsmessig at det må stilles krav til de fartøy som er tildelt fisketillatelse(r) faktisk benytter de. Etter styrets oppfatning så vil et slikt krav om driftskrav medføre at en kan synliggjøre den faktiske kapasiteten i de enkelte gruppe, og at en på den måten kan regulere fiskeriene med målrettet for å kunne oppnå maksimere verdiskapningen.

Styret kan på den bakgrunn støtte Fiskeridirektoratets forslag på at det innføres driftskrav på de fiskeriene som er angitt i forslag til forskrift § 8.

Styret mener videre at en bør utrede om det skal settes driftskrav til også fisketillatelsene «fiske etter torsk sør for 62°N – kyst» og avgrenset nordsjøtråltillatelse.

Leiefartøy

Styret støtter Fiskeridirektoratets forslag om at en innføre to separate bestemmelser om leiefartøy ved å skille leiefartøy ved havari og leiefartøyordningen ved kontrahering av nybygg.

For øvrig så viser styret til vår tidligere uttalelse av 5. september 2023 vedrørende leiefartøysordningen.

Eierkonsentrasjon

Styret støtter i hovedsak Fiskeridirektoratets forslag om at en viderefører dagens regelverk for eierkonsentrasjon i havfiskeflåten.

Styret vil imidlertid påpeke at det må gjøres endringer/unntak for fartøy med seitråltillatelser. Denne gruppen består av bare fire fartøyer, hvorav to av grunnkvotene har samme eier. Styret legger til grunn at strukturkvotene fra seitrål, både nord og sør 62°N, skal tilbakeføres til seitrålgruppen, også de strukturkvotene som nå ligger i torsketrålgruppen, jf. Stortingets vedtak 592 i forbindelse med behandling av kvotemelding 2.0.

Når dette «strukturhjemfallet» kommer i årene fremover, så vil dagens eierskapsbegrensing skape store og utilsiktede utfordringer for dette rederiet.

Tilsvarende problemstilling gjelder også for fartøy med Nordsjøtrållrettighet hvor det bare er 3 grunnkvoter.

Styret mener derfor at en etter rimelighetshensyn ikke bør settes begrensinger i eierskapskonsentrasjon for gruppene seitrål- og nordsjøtråltillatelse, subsidiært at disse settes til 75%.

Konsesjonskapasitet

Styret har ingen spesielle merknader til at en viderefører dagens regelverk i de fiskeriene som er regulert med konsesjonskapasitet.

Manntallsføring

Styret støtter opp om den langvarige praksisen om at en setter krav om at fiskefartøy skal være eid av aktive fiskere. Som påpekt ovenfor så er det etter vår oppfatning er det i praksis vesentlige forskjeller om fartøyet er tildelt konsesjon eller deltakeradgang, om både tildeling og endringer i «fiskerstatus» underveis.

For fartøy med konsesjon så blir i praksis bare det «aktive eierskapet» bare prøvd ved tildeling eller eierendring(er). Fartøy med årlig deltakeradgang stilles det som vilkår at eier er ført i fiskermanntallet (hovedsakelig blad B) for å «vedlikeholde» rettigheten. Manntallsstatusen blir prøvd årlig, og det er også krav om at fisker (eier) må melde fra til direktoratet ved endret manntallsstatus. Kravet om manntallsføring er også til stede i de fleste reguleringsforskriftene, slik at en endring av status vil få konsekvenser for om dette fisket er lovlig eller ikke.

Ved dødsfall av eier vil manntallsstatusen automatisk falle bort, og fartøyet kan ikke delta i fisket inntil et eierskifte er gjennomført, og eier er innført i fiskermanntallet. Tilsvarende vilkår er ikke satt for fartøy som er tildelt konsesjon. Arvinger eller enke/enkemann kan heller ikke benytte unntakene i deltakerloven § 7 2. ledd retten til tidsavgrenset ervervstillatelse ved generasjonsskifte eller arv, så

lenge kravet om manntallsføring er til stede for fartøy med «årlig deltakeradgang». For fartøy med konsesjon er slike skifter enklere, da det ikke er krav om manntallsføring.

Styret mener at fiskeflåten skal eies av aktive fiskere og vil på den bakgrunn tilrå at en i størst mulig grad bør sette like vilkår til eierskapet, uavhengig om fartøyet har konsesjon eller årlig deltakeradgang.

Styret vil følge opp disse problemstillingene i en egen sak.

Overgang fra spesielle tillatelser og årlige deltakeradganger til fisketillatelse

Styret har ingen spesielle merknader til Fiskeridirektoratets forslag om at hvalfangsttillatelsen og selfangsttillatelsen endres fra en årlig tillatelse til en tids uavgrenset tillatelse.

Styret har heller ikke noen spesielle merknader til at om eier av fartøy større enn 13 meter største lengde, men mindre enn 500 m³ lasteromsvolum som deltok i fiske etter makrell med garn eller snøre i 2010 uten å være ført på blad B i fiskermanntallet, kan, etter søknad til Fiskeridirektoratet, gis adgang til å delta uavhengig av vilkåret i første ledd bokstav b dersom eier og høvedsmann er ført i fiskermanntallet.

Styret har heller ikke spesielle merknader til at eier av fartøy mellom 28 og 33,50 meter største lengde som hadde tillatelse til å delta i fisket etter norsk vårgytende sild i 1985, kan delta med fartøyet i lukket gruppe uavhengig av størrelsesvilkår (500m³).

Styret har heller ikke spesielle merknader til eiere av fartøy med kystnottillatelse, ekstraordinær landnottillatelse i 1985 eller som deltok i fisket etter norsk vårgytende sild på kystfiskekvoten i 1985 eller tidligere, gis unntak fra kravet om manntallsføring på blad B for deltakelse i fisket etter NVG-sild i lukket gruppe.

Ny navngivning av fisketillatelser

Styret har ingen spesielle merknader til Fiskeridirektoratets forslag til navngivning av fisketillatelsen.

Merknader til Utkast til forskrifter vedr. tildeling av fisketillatelser

Styret har merket seg at Fiskeridirektoratet i utkast til forskrift i § 23 (side 62) for konvensjonell havtillatelse og § 27 for konvensjonell kysttillatelse (side 66) vil sette nye regler for utskifting av om fartøyene i disse to gruppene om;

«Det kan ikke gis tillatelse til utskifting dersom søker er tildelt torskestråltillatelse etter § 13, seitråltillatelse etter § 17, pelagisk tråltillatelse etter § 33, eller ringnottillatelse etter § 31 for erstatningsfartøyet.»

Styret finner denne forskriftendring underlig. Det er ikke i høringsnotatet fra Fiskeridirektoratet hverken beskrevet eller drøftet en slik problemstilling. Styret er heller ikke kjent med at dette er blitt drøftet og/eller vært på høring tidligere.

Styret mener at disse paragrafene må tas ut (slettes) i denne omgang. Om slike begrensninger/restriksjoner eventuelt skal innføres, så må dette ført underlegges en god utredning og høringsprosess.

5.3.2 Åpen gruppe (rekefiske ved Grønland)

Styret har merket seg at Fiskeridirektoratet mener at man bør se på om den åpne gruppen som ble opprettet 2018 i fisker reker ved Grønland bør oppheves. I høringsnotatet er kommet ikke direktoratets anbefaling frem, men styret har merket seg at i Fiskeridirektoratets forslag til forskrift (Kapittel 3) er § 40 i dagens deltakerforskrift ikke videreført.

Styret finner etter en helhetsvurdering at åpen gruppe reke ved Grønland bør videreføres.

Strukturkvoteordningene

Generelt

Styret viser til Stortingets behandling av Kvotemeling 2.0 hva angår tilbakefall av strukturkvotene og legger til grunn at strukturgevinsten skal tilfalle den hjemmelslengdegruppen strukturkvoten opprinnelig kom fra og at strukturgevinsten fordeles etter modell X.

I de hjemmelsgrupper hvor bare deler av fartøyene har kunnet benytte seg av strukturkvoteordningen, f.eks. kystgruppens fiske etter nvg-sild, skal bare fartøy med hjemmelslengde over 11 meter kunne tildeles strukturgevinst. Tilsvarende gjelder for rettigheter som reke sør, makrell (garn og snøre), nvg-sild osv.

Styret vil påpeke at så lenge dagens strukturkvoteordning videreføres så vil strukturhjemfallet komme «til evig tid», og en vil ikke få en endelig ende. En ny strukturering nå, eller om 3, 5 eller 10 år, vil derfor nødvendigvis påvirke hjemfallet både på gruppe- og fartøynivå. Dette kan medføre at fartøy som er «innafør» takene, kan havne over basert på andre fartøy i gruppes individuelle handlinger. Dette er etter styrets oppfatning uheldig og må sees på.

Styret vil på den bakgrunn tilrå at en må vurdere dagens strukturordninger, både for hav- og kystfartøy. Styret mener at en på sikt må vurdere å etablere en justert strukturordning hvor «enden» er definert, hvor fremtidig struktureringer ikke påvirker tilbakefallet fra dagens strukturkvoteordninger i særlig grad.

6.3.1 Oppheving av unntak fra nedre grense på hjemmelslengde

Styret har ingen spesielle innvendinger mot at fartøy med hjemmelslengde mellom 10 – 10.99 hjemmelslengde som fikk anledning til å delta i strukturkvoteordningen etter unntaksbestemmelsen oppheves.

6.3.2 Forslag om endring i kvotetak

Styret støtter Fiskeridirektoratets forslag om at det innføres en større fleksibilitet i strukturkvoteordningene for kystfiskeflåten ved at kvotetakene justeres slik at det åpnes opp for et kvotetak på 4+2 i hjemmelslengdegruppene mellom 11 og 14,99 meter og 5+3 i hjemmelslengdegruppene mellom 15 og 27,99 meter.

6.4 Forslag om strukturering av utskiftingstillatelser

Styret støtter Fiskeridirektoratets forslag om at en oppgivelse av en utskiftingstillatelse bør likestilles med at fartøy trekkes ut av fisket i forbindelse med ved bruk av strukturkvoteordningen.

6.5 Nye strukturgrupper

Styret ser ikke noen særlige behov for nye strukturgrupper på nåværende tidspunkt.

7 FORDELING AV STRUKTURGEVINST

7.2.2.1 Strukturgevinst i forbindelse med avkortning

Styret kan slutte seg til Fiskeridirektoratets forslag om at fordelingsnøkkelen for deling av strukturgevinsten i forbindelse med avkortning av forenklingssyns behandles likt med strukturgevinsten fra hjemfallet av strukturkvoter og fordels etter modell X.

7.2.2.3 Generelt om strukturgevinstkvotefaktor

Styret er negative til forslaget, og påpeker at Stortingets vedtak om Modell X kan og bør gjennomføres uten innføring av en ny tredje kvotefaktortype (strukturgevinstkvotefaktor). Det erkjennes at en slik modell vil medføre behov for å uttrykke kvotetakene i kystflåten på en måte som gjør at kvotetakene ikke økes, i takt med at grunnkvotene øker i størrelse.

7.2.3 Fordeling av strukturgevinst til opprinnelig gruppe

7.2.3.1 Strukturkvoter hentet fra hjemmelslengdegruppen under 11 meter

Styret legger til grunn at strukturgevinsten skal tilfalle den gruppen strukturkvoten i sin tid ble hentet fra. Fartøy med hjemmelslengde under 11 meter (13 meter makrell not) har ikke deltatt i strukturkvoteordningene, og skal på den grunnlag ikke delta i fordelingen av strukturgevinsten. Etter styrets oppfatning så ble kvotefaktorene fra de 89 deltakeradgangene i fiske etter torsk, hyse og sei «permanent» flyttet fra gruppen opp i gruppen 11 – 14,99 meter i forbindelse med justering av grensen i Finnmarksmodellen fra 10 til 11 meter. Tilsvarende ble også gjort i gruppen kystmakrell garn/snøre. For torsk, hyse og sei ble i tillegg gruppen under 11 meter av Stortinget tilført en overføring på ytterlige 2% av torsk og skal derfor ikke tilføres ytterlige strukturgevinst.

Styret finner derfor etter en helhetsvurdering å tilrå at fartøy med hjemmelslengde under 11 meter ikke skal tildeles strukturgevinst.

7.2.3.2 Strukturering på tvers av fartøygruppene

Styret legger til grunn at strukturhjemfallet fra de gruppene som har hatt mulighet til å strukturere på tvers, seitrål – torskestrål og nordsjøtrål – pelagisk trål, skal tilbake de de gruppene strukturkvote opprinnelig kom fra.

7.2.3.3 Betydningen av deling av strukturgevinstfaktorer til opprinnelig gruppe

Styret stiller seg kritisk til denne teksten og mener at den gir for store rom for tolkning. Vår forståelse er at tilbakefall i overensstemmelse med modell X utelukkende skal fordeles til gjenværende grunnkvoter og strukturkvoter som ligger igjen i gruppene. Konkret medfører dette at det bare er gjenværende grunnkvoter og strukturkvoter som på tidspunktet for tilbakefallet er tilknyttet grunnkvote som mottar strukturgevinst ved tilbakefallet.

7.2.4 Omvendt strukturering

Styret er positive til forslaget, men påpeker at det fremstår hensiktsmessig i første omgang å begrense denne muligheten til gruppene i havfiskeflåten hvor omfanget av «omvendt strukturering» fremstår noenlunde oversiktlig. En eventuell innlemmelse av kystflåten i slik ordning vil måtte kjøres som en egen prosess, når omfanget av denne problemstillingen i kyst i større grad er avklart.

Styret vises også til vedtak fra Landsmøtevedtak fra 2015 Sak 5, punkt 2 bokstav o;

«Landsmøtet mener at det ved bruk av strukturvoteordninger må gis anledning til å legge den største basiskvoten i bunn som grunnkvote».

og landsstyrets vedtak fra 17.-18. januar 2023 om «Ny alternativ modell for strukturgevinstfordeling:

«Fiskerilaget ser imidlertid at det er noen enkelttilfeller hvor rederier i perioden hvor strukturkvotene var uten forhåndsfastsatt tidsbegrensning har valgt den minste kvoten som grunnkvote. Disse enkelttilfellene bør kunne håndteres ved at rederier som kan dokumentere en slik tilpasning, gis anledning til ombygging.»

Styret mener en kompensering i henhold til høringsforslaget, også må hensyntas der eier har gjort strukturering i ettertid, til å forstå som at best case, største kvote i behold fra struktur i samsvar med j-59-2005, må legges til grunn i ettertid.

Dette vil medføre at enkeltfartøy som er urimelig rammet av gjeninnføring av tidsbegrensning med tilbakevirkende kraft, har et legitimt krav om lengre varighet på enkelte strukturkvotefaktorer. Dette da rammede fartøy som kun har fått beholde lav grunnkvote, som er strukturert i senere tid, må få strukturkvote i behold som at dette gjelder største grunnkvote.

7.2.5 Fordeling av strukturgevinst til «gamle» rekrutteringskvoter

Styret mener at «gamle» rekrutteringskvoter må få ta del i strukturgevinsten på lik linje med de andre ordinære kvotene i gruppen. Styret viser til at disse rekrutteringskvotene ble tildelt med «hefte» på at de ikke er omsettbare, ellers så har de samme vilkår som øvrige kvoter, blant annet så er det mulighet til å kunne strukturere oppå disse rekrutteringskvotene og dette har flere av de berørte aktørene benyttet seg av.

Styret mener på den bakgrunn at de «rekrutteringskvotene» med hjemmelslende på eller over 11 meter (13 meter makrell not) skal delta i strukturhjemfallet på lik linje som øvrige kvoter i gruppen(e).

Det må avklares hvor «strukturgevinsten» til disse rekrutteringskvotene skal belastes.

7.2.7 Kvoteøkning og eierkonsentrasjon

Styret støtter i hovedsak Fiskeridirektoratets forslag om at en viderefører dagens regelverk for eierkonsentrasjon i havfiskeflåten.

Styret vil imidlertid påpeke at det må gjøres endringer/unntak for fartøy med seitråltillatelse. Denne gruppen består av bare fire fartøyer, hvorav to av grunnkvotene har samme eier. Styret legger til grunn at strukturkvotene fra seitrål, både nord og sør 62°N, skal tilbakeføres til seitrålgruppen, også de strukturkvotene som nå ligger i torsketrålgruppen, jf. Stortingets vedtak 592 i forbindelse med behandling av kvotemelding 2.0.

Når dette «strukturhjemfallet» kommer i årene fremover, så vil dagens eierskapsbegrensning skape store og utilsiktede utfordringer for dette rederiet.

Tilsvarende problemstilling gjelder også for fartøy med Nordsjøtrållrettighet hvor det bare er 3 grunnkvoter.

Styret mener derfor at en etter rimelighetshensyn ikke bør settes begrensninger i eierskapskonsentrasjon for gruppene seitrål- og nordsjøtrållatelse, subsidiært at disse settes til 75%.

Styret viser til at samtlige grupper i hav har fått tilpasset/økt sitt strukturtak de siste 15-20 årene, utenom seitrål. Som et første steg for å unngå at tilbakefallet av strukturkvoter medfører en evigvarende passering av kvotetak på gjenværende fartøy i gruppen, bør kvotetaket i seitrål økes til 4,0.

Styret ser ikke spesielle behov for å øke gjeldene kvotetak i kystgruppene utover de merknader som anmerket i 6.3.2.

7.2.7.3 Håndtering av tilfeller der fordelingen av strukturgevinstkvotefaktorer overstiger kvotetak eller eierkonsentrasjonsregler

Styret viser til at innkomne høringssvar fra våre lokallag viser at medlemsmassen er rimelig delt mellom alternativ A og C.

Styret finner etter en helhetsvurdering å gå for et noe justert alternativ C, hvor en kan gjøre unntak fra kvotetaket/eierkonsentrasjonsreglene ved at strukturgevinstkvotefaktorene holdes utenfor beregningene av kvotetak/eierkonsentrasjon.

Styret mener det må gis anledning til å overskride de individuelle kvotetakene for strukturkvoter etablert før 1. juni 2026. Når det gjelder strukturkvoter som etableres etter 1. juni 2026, så vil vi komme tilbake med ett mer utfyllende svar

Andre forslag

8.1 Forslag om å oppheve kondemneringskravet ved sammenslåing av reke-trållatelser samt redusere avkortningen i konsesjonskapasitet

Styret har ingen innvendinger mot Fiskeridirektoratets forslag om kondemneringskravet ved sammenslåing av reke-trållatelser oppheves.

Styret har heller ingen merknader til Fiskeridirektoratets forslag om at avkortningen av konsesjonskapasitet i forbindelse med sammenslåingen av reke-trållatelse reduseres fra 30 % til 10%.

Styret støtter videre forslaget om at maksimal konsesjonskapasitet etter sammenslåing av reke-trållatelser økes fra 600 kbm. til 760 kbm.

Med hilsen
Sør-Norges Fiskarlag

Janita Arhaug
Daglig leder

Ole Morten Sorthe
Avdelingsleder

Vedlegg:

Kopi: Nord Fiskarlag
Fiskebåt

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.